

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104447,Franciszek-Arciszewski-ur-28-lipca-1890-w-Kolomyi-zm-31-marca-1969-w-Londynie-ge.html>
26.04.2024, 09:19

Franciszek Arciszewski (ur. 28 lipca 1890 w Kołomyi, zm. 31 marca 1969 w Londynie) - generał brygady.

Odnaczył się jako szef sztabu 18 Dywizji Piechoty w ciężkich walkach Dywizji z Konną Armią Budionnego pod Ostrogiem, Dubnem i Brodami w czerwcu i lipcu 1920. (...) Ze sztabem dywizji często w pierwszej linii bojowej miał mjr Arciszewski kilkakrotnie sposobność wykazać swą osobistą dzielność i odwagę. Pod Werbą odpierał mjr Arciszewski kompaniami sztabowymi i telegraficznymi oraz aresztantami Sądu Polowego z pełnym skutkiem ataki nieprzyjacielskiej jazdy, która się była przedarła przez front, zabezpieczając w ten sposób tyły własnej ciężko walczącej piechoty. Jest dzielnym administratorem i dzielnym żołnierzem bojowym. (Wniosek na odznaczenie Virtuti Militari, 15 grudnia 1920)

Absolwent austriackiej Technicznej Akademii Wojskowej w Mödling (1910), w latach 1914 – 1918 na froncie dowódca kompanii saperów, batalionu szturmowego piechoty, oficer sztabowy. Od listopada 1918 w niewoli włoskiej, w styczniu 1919 wstępuje do Armii Polskiej we Francji (Oddział I Sztabu Armii), z którą wrócił do Polski. Od października 1919 do października 1920 szef sztabu 18 Dywizji Piechoty (tzw. Żelazna Dywizja). W latach 1921–1922 kurs doszkalający Wyższej Szkoły Wojennej, następnie m.in. od października 1925 do maja 1926 dowódca 28 Pułku Piechoty, po czym w stanie spoczynku. W latach 1930–1935 poseł na Sejm RP. Od października 1939 do czerwca 1940 szef Gabinetu Wojskowego Prezydenta RP, następnie szef Misji Wojskowej w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych, a od lipca 1941 do grudnia 1944 w Brazylii, następnie do 1946 Inspektor do Spraw Zarządu Wojskowego. Pozostał na emigracji

Franciszek Arciszewski

w Londynie, pochowany na cmentarzu Brompton w Londynie.

Awanse: podporucznik (1910), porucznik (1914), kapitan (1917), major (1919), podpułkownik (1922), pułkownik (1924), generał brygady (1964).

Bibliografia

T. Kryśka-Karski, S. Żurkowski, *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991, s. 72; *Posłowie i senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej 1919–1939. Słownik biograficzny*, t. I, red. A.K. Kunert, Warszawa 1998, s. 54, 55.

Franciszek Arciszewski